



Skötselplan för naturreservatet Södra Bråta

Södra Bråta naturreservat

Fastställd 2007-06-14

SKÖTSELPLAN FÖR SÖDRA BRÅTA NATURRESERVAT

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen 2007. Planförfattare har varit Peter Dahlström och Dan Nilsson. Slutlig bearbetning har gjorts av Sverker Kärrsgård.

Framsidesfoto: Peter Dahlström

| | |
|--|----|
| A. ALLMÄN BESKRIVNING | 4 |
| 1. Administrativa data om naturreservatet | 4 |
| 2. Syfte, föreskrifter och skäl för beslut | 5 |
| 3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden..... | 5 |
| 3.1 Naturbeskrivning | 5 |
| 3.2 Historisk och nuvarande markanvändning | 5 |
| 3.3 Områdets bevarandevärden | 8 |
| 3.4 Källuppgifter..... | 10 |
| B. PLANDEL | 11 |
| 1 Syfte med naturreservatet..... | 11 |
| 2 Disposition och skötsel av mark | 11 |
| 2.1 Skötselområden | 11 |
| 2.2 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder | 21 |
| 2.3 Jakt | 21 |
| 2.4 Utmärkning av reservatets gräns | 21 |
| 3. Tillsyn..... | 21 |
| 4. Dokumentation och uppföljning..... | 21 |
| 4.1. Dokumentation och inventeringar..... | 21 |
| 4.2. Uppföljning | 21 |
| 5. Finansiering av naturvårdsförvaltningen..... | 22 |
| 5.1 Finansiering av naturvårdsförvaltningen..... | 22 |
| 6 Kartor | 22 |

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data om naturreservatet

Reservatets

benämning: Södra Bråta naturreservat

REG-DOS nr: 1003112

Beslutsdatum: 2007 - 06 - 14

Län: Östergötland

Kommun: Ydre

Areal: 46,6 ha

| | |
|---------------------------------------|---------|
| Land: | 46,6 ha |
| Vatten: | 0,0 ha |
| Produktiv skog (inkluderar skogsbete) | 28,4 ha |

Naturtyper: Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ (6270) 7,5 ha
(Natura 2000 habitat)

| | |
|----------------------------------|---------|
| Slätterängar i låglandet (6510) | 1,9 ha |
| Åker | 3,1 ha |
| Produktiv skogsmark (skogsbeten) | 28,4 ha |

**Prioriterade
bevarandevärden**

| | |
|-----------------------|--|
| Naturtyper | Odlingslandskap, slätteräng, betesmark, hamlade träd, åker |
| Arter/grupper | Övriga evertebrater, kärlväxtflora |
| Strukturer/funktioner | Slätter, hamling, bete |
| Kulturmiljöer | kulturhistoria |
| Friluftsliv | Landskapsbild, kulturhistoria, besöksobjekt |

Övrigt: Området är Natura 2000 område; kod SE0230174

Förvaltare: Länsstyrelsen Östergötland

Lägesbeskrivning: I Ydre kommuns sydöstra hörn
Vägbeskrivning: Väg 531 söderut från Österbymo mot Svinhult/Ingatorp. Sväng vänster in på enskild väg söder om Svinhult mot och förbi Norra Bråta

2. Syfte, föreskrifter och skäl för beslut

(se reservatsbeslut; syftet beskrivs även i denna skötselplans plandel under B1)

3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

3.1 Naturbeskrivning

Södra Bråta är en ensamgård som ligger i Svinhults socken i Ydre kommun. Gården ligger i en gränsbygd där tre län möts i gårdens södra "hörn" (Östergötlands, Kalmar och Jönköpings län). Södra Bråta är ett levande museum där ett småskaligt brukande av jorden fram till mitten av 1990-talet har bevarat ett odlingslandskap med en ålderdomlig prägel. Här finns välhävda slätter- och betesmarker som ramas in av en hel del trädgårdesgårdar. Mellan ängs- och hagmarkerna finns små oregelbundna åkerlyckor med tillhörande odlingsrösen och stenmurar insprängda. Kulturhistoriska lämningar i form av husgrunder efter en försvunnen gård finns också i markerna. De förr så stora skogsbetena har under 1900-talet omvandlats till produktionsskogar, men små rester finns kvar.

Reservatet är ca 47 ha stort. Bebyggelsen ligger högt. Från husen har man vidsträckt utsikt över småländska skogar. Markerna är relativt flacka kring husen och i nordost, men sluttar allt brantare mot sydväst. Bergrunden består av granit och jordarten är i huvudsak morän.

3.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Ägande och brukande

Södra Bråta är en ensamliggande gård med ett unikt välbevarat äldre odlingslandskap. Gårdens marker ger en god bild av hur de flesta gårdar i länets södra skogsbygder såg ut för hundra år sedan. Den här typen av ensamgårdar började odlas upp under den medeltida expansionen, troligtvis gäller detta även för Södra Bråta. Ordet Bråta betyder röjning eller svedjeland och är ett ganska vanligt förekommande gårdsnamn i Götaland. Södra Bråta nämns första gången år 1589 som Brotha. Gårdsbenämningen förekommer under 1600-talet i flera handlingar i form av Brota, Broten och Sörebråten (Norrby, R.1905). Liksom många liknande skogsbygdsgårdar så var sannolikt Södra Bråta i huvudsak inriktad på boskapskötsel (uppfödning av slaktdjur, smörtillverkning etc.). Enligt 1830 års jordebok betalade gården t. ex. räntan i huvudsak i smör.

På 1500-talet ägde adeln omkring hälften av all jord i skogshäraderna i norra Småland och södra Östergötland. Södra Bråta var fram till 1795 sådan frälsejord, ägd av adelssläktena Grubbe och Drake. Då sålde släkten Drake frälseräntan till bonden på Södra Bråta. Några år tidigare, 1754, hade gården genomgått en sämjedelning och blivit två gårdar. Detta stadfästes av häradsrätten 1807 och 1808.

År 1832 genomgick Södra Bråta laga skifte, men förändringarna blev relativt små. Inga byggnader behövde t.ex. flyttas. Den sist tillkomna gården försvann redan under något av decennierna i mitten av 1800-talet. På 1870-talet inleddes en exploatering av Ydres skogstillgångar. Södra Bråta kom att ägas av olika skogs- och sågverksföretag. Gården blev redan på 1870-talet ett körarställe med två hästar åt det ägande skogsföretaget. Södra Bråta bestod som körarställe i närmare ett sekel, till början av 1970-talet då skogsmaskiner och traktorer övertog hästens arbete. Under de senaste åren har Sveaskog AB och dess företrädare varit ägare till gården.

De sista brukarna på gården var syskonen Gustav, Vera och Tyra Ivarsson, som brukade gården fram till mitten av 1990-talet. De var uppväxta på gården och hade tagit över brukandet efter sin far Ivar Johansson som tog över arrendet 1919. Gården producerade mjölk till 1968 då mjölkbilen drogs in.

Markanvändning

Mycket av vår kunskap om äldre förhållanden på gården grundar sig på ett fåtal äldre kartor samt handlingar från skiftet. Dagens landskap vid Södra Bråta har fortfarande kvar tydliga drag av det landskap som fanns före skiftet.

På den äldsta kartan som finns över landskapet vid Södra Bråta (1832) är åkermarken indelad i tre gårdar samt några mindre lyckor. Stängsellägen är inte tydligt markerade och på några ställen är kartan svårtolkad. Troligen brukades åkermarken i ett tresädssystem, vilket innebär att en tredjedel av marken trädades varje år. Gården hade flera ängsgårdar i närheten av hustomterna. Dessutom bärgades hö på flera myrar på utmarken. Till gården hörde vidsträckt utmarksbeten vilket visar på att huvudinriktningen var boskapsuppfödning. Torpställena Hammarsberg och Sandliden låg vid sjön Börlingen i väster, på Södra Bråtas utmark.

Nästa karta över gården är Häradskartan från 1881. Vid detta tillfälle hade redan den senast tillkomna gården försvunnit. Ett av resultaten av skiftet var att det mellersta gårdet skulle delas mellan de båda gårdarna. En väg skulle anläggas i gränsen mitt i gårdet. Det förefaller sannolikt att detta gjordes under de år då båda gårdarna fanns. Denna uppdelning av mellersta gårdet får till följd att ett eventuellt tresädesbruk inte längre går att utläsa av gårdensindelningen. En annan tydlig förändring som skett är att en ny väg in till gården har byggts från landsvägen. Denna byggdes rakt över den södra gårdens fägata. Några nya lyckor har också odlats upp och någon annan utvidgats. Häradskartan är otydlig vad gäller ängs- och betesmarker. Det finns emellertid inget som tyder på att några stora förändringar skulle ha skett efter skiftet.

Det var under decennierna vid mitten av 1800-talet som Södra Bråta växte fram till den gård som i stort sett har bibehållits till nutid. Skiftesreformen var då genomförd vilket hade ändrat vägarna genom gården. Den ena gården försvann, men istället utvecklades den kvarvarande. Ny ladugård byggdes i anslutning till den försvunna gårdens tomt. Därmed kunde man utnyttja den gårdens fägata eftersom den andra fägatan försvann i och med vägbygget in till gården. Även boningshuset flyttades till sitt nuvarande läge vid denna tid.

Nästa kartering skedde i mitten på 1940-talet då det första av de ”moderna” ekonomiska kartbladen gavs ut. Från denna tid finns även muntliga uppgifter, framför allt från Gustav och Vera Ivarsson. Förändringar i åkermarkens utbredning har varit marginell sedan Häradskartan gavs ut. Ett par nya lyckor har odlats upp eller utvidgats. En stor förändring skedde år 1933 då skogsbolaget som ägde marken inte längre tillät att djuren betade på skogen. Detta fick till följd att markanvändningen kom att ändras radikalt. Utmarken avskiljdes från odlingslandskapet för första gången sedan gården etablerades, flera hundra år tidigare. Av praktiska skäl hamnade några mindre utmarksbitar i hagarna på inägomarken. Skogsbetets upphörande ledde till att ängsgårdarna kom att omvandlas till hagmarker. Därefter har ängsslåtter bara skett på renar, hustomt, lagårdsplan och en del andra ”restytter”. Dessa förändringar låg i tiden. Nya odlingsmetoder med vallodling på åkermark hade redan gjort både skogsbete och ängsskötsel omodernt. Mot denna förändring klarade sig inte ens Södra Bråta. En annan förändring som skedde under andra världskriget var att i stort sett samtliga hamlade träd, de flesta på ängarna, avverkades för att säljas som gengasved. Träden gav totalt 80 kubikmeter ved, vilket skulle kunna motsvara 200 träd, troligen mest askar.

Även efter 1940-talet har det skett förändringar på gården. Många åkrar stenröjdes på 50-talet. Gustav Ivarsson har t.ex. berättat att han bröt bort 416 stenar från en enda åker i det gamla östra gärdet! Även om ett par åkrar har planterats igen med barrträd, har det mesta av traditionerna levt vidare. Arbetshästar har använts på gården ända fram till familjen Ivarsson upphörde med jordbruket i mitten av 90-talet, även om maskinstation har anlåtats för en hel del arbeten. En hel del hackslåttmarker har liehävdats hela tiden, även om slåttern upphört i de stora ängsgårderna. Trägårdsgårdar har underhållits och nyuppförts även om taggtråd också har använts.

Som en kuriositet kan nämnas att många scener ur filmerna om Emil i Lönneberga är inspelade vid Södra Bråta. Antagligen var det redan i början av 70-talet när filmerna spelades in svårt att hitta en gård där arbetshästen fortfarande hade sin givna plats i jordbruket. Många av scenerna som de flesta tror visar ett genuint småländskt landskap, är i själva verket inspelade i Östergötland!

Efter 1999 har flera gårdsgårdar byggts i gamla lägen. Dessa har dels ersatt gamla uttjänta gårdsgårdar, men i ett par lägen flyttats till den gamla gränsen mellan inägo- och utmark.

Bebyggelse

En kulturhistorisk byggnadsinventering genomfördes vid Södra Bråta år 1999.

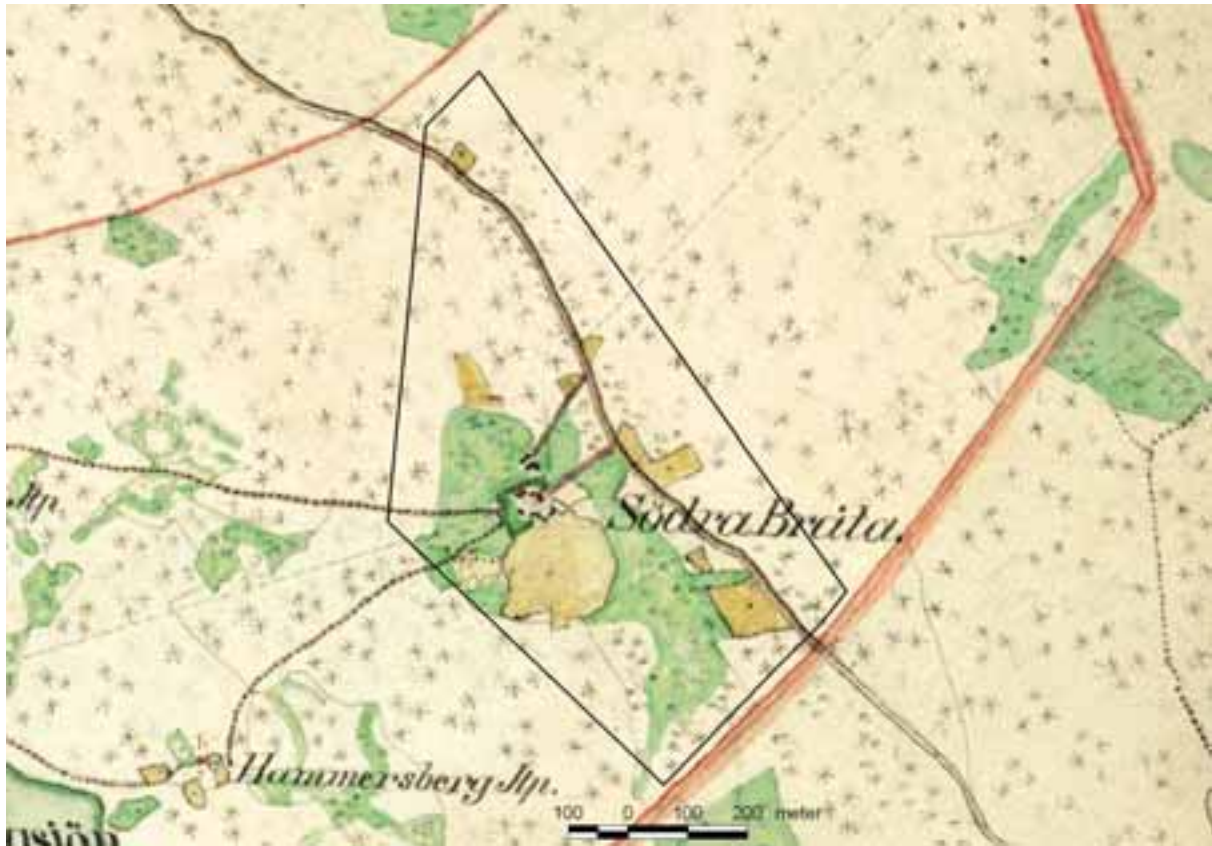
Mangårdsbyggnaden är en tvåvånings enkelstuga som flyttades till sin nuvarande plats på 1860-talet. 1942 genomgick byggnaden en stor renovering och modernisering, bl. a. installerades centralvärme och byggnaden fick kopplade fönster.

Andra äldre byggnader vid Södra Bråta är ett uthus som ursprungligen byggdes för mjölkkyllning, ladugård, bod och fähus. Byggnaderna är troligen uppförda under 1800-talet, men om- och tillbyggda i omgångar för att passa till nya behov. Uthuset för mjölkkyllning har bedömts vara den kulturhistoriskt mest intressanta byggnaden. Det finns också ett par nyare byggnader med lågt kulturhistoriskt värde: ett bilgarage och en tvättstuga.

Fornlämningar

En arkeologisk och kulturhistorisk inventering vid Södra Bråta genomfördes år 1998. Vid tillfället för inventeringen fanns inga kända fornlämningar vid gården. Vid inventeringen klassades de båda hustomterna som fasta fornlämningar. På tomterna finns ett flertal husgrunder efter äldre bebyggelselägen samt tre stycken jordkällare.

Vid inventeringen uppmärksammades även en del röjningsrösen av äldre karaktär i en av betesmarkerna, samt en del äldre strukturer i gårdens åkermarker.



3.3 Områdets bevarandevärden

3.3.1 Biologiska bevarandevärden

Flora och vegetation

Kärlväxter

Någon noggrann studie av flora och vegetation har aldrig gjorts vid Södra Bråta. Flera inventeringar med lite olika inriktningar har gjorts, vilket gör att kunskapen om området ändå är relativt god. En dokumentation av gårdens naturliga fodermarker gjordes inom ramen för den länstäckande inventering av ängs- och hagmarker som länsstyrelsen genomförde i slutet av 1980-talet. Fasta provtytor finns utlagda för att följa vegetationsutvecklingen.

Vegetationen i ängs- och betesmarkerna vid Södra Bråta är karakteristisk för liknande marker i Östergötlands södra skogsbygder. Gårdens ängs- och betesmarker ger en bild av hur de naturliga fodermarkerna såg ut på de flesta gårdar i trakten för 100 år sedan. Numera är de flesta liknande marker igenplanterade eller påverkade av gödsling med en förändrad vegetation och flora som följd. På Södra Bråta har hävden av ängs- och betesmarkerna aldrig upphört och markerna har aldrig gödslats. Därmed har en synnerligen rik slätter- och betesgynnad flora bevarats.

Markerna är relativt flacka kring husen och i nordost, men sluttar allt brantare mot sydväst. I de flacka partierna är vegetationen hedartad. Ljung dominerar bitvis och även lingon, blåbär, stagg och knägräs är vanliga. Örtinslaget är bitvis stort. Arter som slättergubbe, kattfot, jungfru Marie nycklar och gökärt är vanliga. Marken är till största delen relativt torr, men här och där finns fuktsvackor med mycket mossor och ofta en artfattig kärlväxtflora.

I sluttningarna är markerna mer ängsartade. Betesmarkerna domineras av rödvenängar och örtrika friskängar. Artrikedomen är stor och de flesta av länets vanliga hävdgynnade arter förekommer i goda bestånd. En annan intressant vegetationstyp är svinrotängen, finast utbildad nedanför sluttningen. Här är svinrot helt dominerande. Följearter är bland annat hirsstarr, sommarfibbla, mattlumner, prästkrage och loppstarr.

Södra Bråta naturreservat

Den rödlistade fältgentianan av den tidigblommande slättergynnande formen har noterats på åtminstone tre ställen (varav två på slättermark) under de senaste fem åren. Även vitblommiga exemplar förekommer. S:t Pers nycklar växer med totalt ett trettiotal exemplar i en av hagarna samt i trädgården. Arten är ovanlig i Östergötland och denna växtplats är extra intressant eftersom alla andra östgötalokaler ligger i den västra länsdelen.

Huvuddelen av de gamla inägomarkerna är öppna. I ängsmarkerna finns en del sedan lång tid lietuktade buskar av ask och hassel. I betesmarkerna finns en del ganska grova ekar samt fåtaliga björkar, askar och fågelbärsträd. På tomten finns en del grova askar och almar. Vid infarten finns en askallé som är i mycket dålig kondition. Fram till andra världskriget fanns ett stort inslag av hamlade träd i ängar och hagar. Kvar finns endast ett fåtal träd som bär spår av hamling.

De marker som brukats under de senaste decennierna inramas av enahanda barrträdsplantager, av vilka en del ska restaureras till utmarksbete i samband med reservatsbildningen. I en av hagarna finns en rest av ett äldre skogsbete i form av en dunge på några hundra kvadratmeter med grova granar och tallar med grässvål under. Denna dunge kan användas som modell vid restaureringsarbetena.

Mark- och trädlevande svampar

Hösten 1994 inventerades gårdens svampflora (Olofsson, D. opubl. matr., 1994). Bland de många arter som noterades kan nämnas de rödlistade arterna dadelvaxing, ekdyna och backnopping. I en av hagarna gjordes länets första fynd av stålnoopping.

Mossor och lavar

Inga inventeringar är gjorda vid Södra Bråta.

Djurliv

Ryggradslösa djur

En inventering av dagflygande fjärilar har genomförts i odlingslandskapet kring Södra Bråta (Gynnemo, S, opubl. mtrl, 1995). Totalt påträffades 53 arter. Bland dessa fanns de rödlistade arterna bredbrämrad bastardsvärmare, svävflugelik dagsvärmare och allmän metallvingesvärmare. De artrikaste miljöerna var ängar och åkerrenar.

Förutsättningarna för att en artrik och intressant lägre fauna finns i reservatet är goda bland annat på grund av förekomsten av en mångfald av blommande kärleväxter i betes- och slättermarkerna.

Fågelliv

Ingen inventering av fågellivet har genomförts. Södra Bråta naturreservat hyser sannolikt ett normalt fågelliv för denna typ av marker.

Däggdjur

Ingen inventering av däggdjur har genomförts. Däggdjursfaunan är sannolikt normal för liknande områden i södra skogsbygden. På granngården (Gnöst i Kalmar län) förekommer den sällsynta fladdermusarten barbastell, som även är eftersökt vid Södra Bråta. Vildsvin har under senare år i allt större utsträckning bökat i ängs- och hagmarkerna. Detta kan bli ett bestående problem, framför allt i ängsmarkerna.

3.3.2 Geologiska bevarandevärden

Området utgörs av ett relativt opåverkat undulerande moränlandskap representativt för regionen.

Södra Bråta naturreservat

3.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Hela gården med dess odlingsmark har ett högt kulturhistoriskt bevarandevärde. De båda hustomterna är klassade som fasta fornlämningar.

3.3.4 Intressen för friluftslivet

Södra Bråta är ett av mycket få områden där man kan uppleva en historisk gårdsmiljö med inägor som en helhetsmiljö. Utsikten mot söder är magnifik.

3.4 Källuppgifter

Tryckta

Ensamgården Södra Bråta, Arkeologisk och kulturhistorisk inventering.
Riksantikvarieämbetet 1998

Norrby, R. Ydre härads gårdsnamn. Akad. avhandling. Uppsala 1905

Hansson C. Södra Bråta – markanvändningens förändring på en gård i Östergötlands södra skogsbygder 1832-1990. Praktikarbete vid Linköpings universitet, 1990

Ekstam U., Aronsson M., Forshed N. Ängar. Naturvårdsverket 1988

Geologiska kartan, Bladet Svinhult. Serie Aa No134. 1905

Ej tryckta

Länsstyrelsen Östergötland. Fornlämningsregistret

Hellström, Sven. Södra Bråta. Opubl. material som grundar sig på källstudier och intervjuer med Gustaf Ivarsson

Ängs- och hagmarksinventeringen. Länsstyrelsen opubl.mtrl.

Intervjuer med Gustaf Ivarsson. Sten Persson och Dan Nilsson. 2001

Gynnemo, S. Inventering av dagflygande fjärilar i Södra Bråta, Svinhults socken, Ydre kommun. Opubl. rapport. 1995

Kulturhistorisk byggnadsinventering, Länsstyrelsen opubl.mtrl.

Olofsson, D. Inventering av svampar på utvalda skogsområden och kulturmarker i Östergötlands län. Opubl. rapport. 1994

Natura 2000-databasen, område Södra Bråta SE0230174

Hotartdatabasen

B. PLANDEL

1 Syfte med naturreservatet

Syftet med Södra Bråta naturreservat är att värda och bevara ett välhävdat ålderdomligt odlingslandskap med slätter- och betesmarker och åkrar med tillhörande karaktäristiska växter och djur. Skogen skall utvecklas till utmarksbete.

Syftet med naturreservatet är även att utpekade arter och livsmiljöer enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla en gynnsam bevarandestatus.

Syftet med naturreservatet är även att utpekade livsmiljöer och arter enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt tillstånd.

Syftena skall uppnås genom en naturvårdsinriktad skötsel av området i form av bete, slätter och småskaligt åkerbruk. Naturreservatet skall under stort hänsynstagande vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet och vetenskaplig forskning.

2 Disposition och skötsel av mark

Se under respektive skötselområde.

2.1 Skötselområden

Reservatet är indelat i 22 skötselområden.

I naturreservatet ingår åker-, ängs- och betesmark samt skogsmark.

Åkermarken ska skötas enligt ekologiska principer, det vill säga utan kemiska bekämpningsmedel och handelsgödsel. Skötseln har inte varit helt ekologisk tidigare. Gustav Ivarsson har berättat att han använde bekämpningsmedel för att bli av med en del svärbemästrade ogräs - troligen bl. a. åkersenap - vid några tillfällen. Användningen har varit mycket begränsad. De flesta åkrarna ska ingå i växtföljd, det vill säga plöjning, sådd och gödsling ska ses som normala brukningsåtgärder, även om det kan gå långt mellan vallbrotten. Några åkrar ska inte ingå i växtföljd på kort sikt. Alla dessa är svärbrukade i olika avseenden och plöjning måste utföras med häst/jordfräs eller näst intill nyodlas (igenplanterade). Skötselplanen ska inte hindra att dessa åter börjar brukas mer aktivt om det är genomförbart. Det ska finnas en strävan att årligen odla äldre grödor eller grödsorter med tillhörande ogräsflora, på åtminstone några ytor inom reservatet.

Ängarna kan, med undantag av hustomten, betraktas som renar av olika bredder. De ligger alltså i fällor med åkerbruk eller längs vägar. Alla åkrar är omgivna av renar som traditionellt har haft någon form av skötsel. I princip alla renar i närheten av hustomten har hävdats ända till familjen Ivarsson upphörde med jordbruket. En del renar, framför allt de som ligger längre från bebyggelsen, är mer igenväxta. Den årliga skötseln ska vara sen slätter med skärande redskap på alla renar med botaniska kvaliteter och åtminstone slätter med röjsåg eller bete på övriga. I de fall renarna slås ska det avslagna materialet fraktas bort. De största och värdefullaste renarna anges som särskilda skötselområden i sammanställningen nedan.

Betesmarkerna kan delas in i skogsbeten (huvudsakligen under restaurering) samt hagar på inägomark. Hagarna på inägomark har betats i åtminstone 75 år men har fortfarande en ängsprägel i vissa delar. I sådana områden ska skötselplanen inte utgöra något hinder för att återuppta slätterhävden.

Skogsmarken utgörs av gran- och tallplanteringar. Dessa kommer successivt att avvecklas till förmån för skogar med variation i ålder och trädslagssammansättning. Huvuddelen av skogen kommer att restaureras till skogsbeten.

Huvuddelen av hägnaderna kommer att utgöras av trögärdesgårdar, byggda i traditionell teknik. Långa sträckor har funnits under hela 1900-talet, en del är nybyggda de senaste åren och ytterligare sträckor bör byggas. Eftersom en av tankarna med reservatet är att visualisera ett äldre landskap bör gårdsgårdar byggas även i lägen där det inte tidigare har varit någon gårdsgård, t.ex. längs landsvägen. Vid byte av trögärdesgårdar skall hänsyn tas till lavfloran. Virket skall i görligaste mån bevaras i exponerat läge. Hägnader i mindre exponerade lägen kommer att utgöras av el- eller taggträd.

Nedan följer en beskrivning av de olika skötselområdena. Numreringen hänvisar till kartan på sidorna 23 och 24. Efter beskrivna åtgärder anges prioriteringen av åtgärden där 1 är högsta prioritet och 3 är lägsta prioritet.

2.1.1. Skötselområde 1, Utmark öster om vägen

Areal: 8,3 ha

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av delar av den gamla utmarken där betet upphörde för åtminstone 75 år sedan. Marken är slutavverkad och planterad med gran och tall för 20-30 år sedan. Området har lågt naturvärde, men är viktigt som inramning till det egentliga odlingslandskapet. I och med att det ligger längs med landsvägen så är området iögonfallande för besökaren.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Gles blandskog/skogsbete med varierad sammansättning av träd- och buskar, utveckling av några s.k. kjolgranar eftersträvas.

Åtgärder

Restaureringar: Planterade granar och tallar glesas ut och andra trädslag och buskar gynnas (2)

Löpande skötsel: Kontinuerliga röjningar för att bibehålla brynet (1). Skötsel genom betning (3).

2.1.2. Skötselområde 2, Södra utmarksbetet med del av Storängen mm

Areal: 14,0 ha

Beskrivning

Skiftet innehåller den gamla storängen, en mindre äng som kallades Bergtäppan, samt utmarksbeten i anslutning till dessa. Ängarna verkar ha varit övergivna och relativt igenväxta redan på 1940-talet. Storängen har planterats med barrträd, medan större delen av Bergtäppan har vuxit igen spontant. I utmarksskogen finns några igenplanterade smååkrar som inte finns registrerade på några kartor. Skiftet är komplicerat och dess historia behöver utredas mer.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Beteshage med varierat träd- och buskskikt.

Åtgärder

Restaureringar: Planterade granar och tallar glesas ut och andra trädslag och buskar gynnas (2).

Löpande skötsel: Betning och röjning. Betestrycket ska vara så hårt att allt gräs som vuxit upp under säsongen är nedbetat på hösten (2).

2.1.3. Skötselområde 3, Norra utmarksbetet

Areal: 8,1

Beskrivning

Skiftet består av tre delar, som har samma historiska bakgrund. Alla delområdena ingick i ett stort utmarksbete, men skötseln de senaste 75 åren har gjort delarna mycket olika. 3A är en öppen del med enstaka äldre björkar och ett par vildaplar. Området har under lång tid varit samhägnat med inägomark (nr15). Den hävdgynnade floran är artrik. Den kvarvarande fägatan leder till området.

Även 3B har ingått i samma fälla, men här finns ett flertal stora, betespräglade granar och grova tallar i ett luckigt bestånd. Dessa har troligen sparats för att djuren skulle kunna söka skydd för väder och vind. Några björkar och andra betestuktade lövträd och buskar förekommer också. Detta lilla område är mycket intressant, eftersom det är det enda exemplet på kontinuerligt betad utmarksskog, som finns kvar på gården.

I 3C upphörde betet för åtminstone 75 år sedan. Marken är slutavverkad och gran- och tallplanterad för 20-30 år sedan. Området har lågt naturvärde men är viktigt som inramning till det egentliga odlingslandskapet. I och med att området ligger längs landsvägen så är det iögonfallande för besökaren.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

3A ska även fortsättningsvis vara en öppen betesmark med en artrik hävdgynnad flora. 3B ska visa hur ett äldre skogsbete i trakten kan ha sett ut förr, med grova betespräglade barrträd och välbetad grässväl med inslag av hagmarksväxter däremellan. 3C ska restaureras till ett utmarksbete med varierat träd- och buskskikt. En del barrträd ska släppas upp så att området på lång sikt kan utvecklas mot ett utseende som påminner om 3B.

Åtgärder

Restaureringar: En ny betesfälla skapas av de tre delområdena. Planterade granar och tallar glesas ut och andra trädslag och buskar gynnas (1).

Löpande skötsel: Betning och röjning. Betestrycket ska vara så hårt att allt gräs som vuxit upp under säsongen är nedbetat på hösten (1).

2.1.4. Skötselområde 4, Betesmark

Areal: 1,0 ha

Beskrivning

Skiftet ingick i ett stort utmarksbete för 75 år sedan. Den västra halvan har därefter betats kontinuerligt, medan den östra halvan planterades igen för ca 30 år sedan. Under senare år tallplanteringen avvecklats och hela området har betats. I skiftet ligger även en liten åker som inte längre brukas. Träd- och buskskiktet utgörs av ett par ganska grova ekar samt några granar, björkar, vildaplar, enar och nyponbuskar. Den hävdgynnade floran är artrik.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Beteshage med varierat träd- och buskskikt, däribland ek och blommande och bärande buskar.

Åtgärder

Löpande skötsel: Betning och röjning. Betetrycket ska vara så hårt att allt gräs som vuxit upp under säsongen är nedbetat på hösten (1).

2.1.5. Skötselområde 5, Norra åkerlyckan

Areal: 0,26 ha

Beskrivning

En åkerlycka som odlades upp någon gång mellan skiftet och 1881. Åkern planterades igen med gran och tall för 20-30 år sedan. Lyckan inramas av odlingssten, bitvis upplagda till murar.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Åkeryta, vars form tydligt framträder i landskapet.

Åtgärder

Restaureringar:: Alla träd och buskar avverkas och röjningsavfallet tas bort (2). En trädgård byggs i ursprungligt läge (3). Brytning av stubbar (3).

Löpande skötsel: Skötsel av åkerytan genom betning eller slätter (2).

2.1.6. Skötselområde 6, Västligaste lyckan

Areal: 0,2 ha

Beskrivning

En åkerlycka som odlades upp efter 1881. Åkern liksom omgivande marker planterades igen med gran för 20-30 år sedan. I ett av åkerns hörn ligger ett mycket stort odlingsröse.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Åkeryta, vars form tydligt framträder i landskapet.

Åtgärder

Restaureringar: Alla träd och buskar avverkas och röjningsavfallet tas bort (1). En trädgård byggs i ursprungligt läge (3). Brytning av stubbar (3).

Löpande skötsel: Skötsel av åkerytan genom betning eller slätter (1).

2.1.7. Skötselområde 7, Åkerlycka

Areal: 0,2 ha

Beskrivning

En åkerlycka som odlades upp efter 1881. Åkern är i bruk, men renen är inte slagen på flera år, bitvis växer ljungen hög.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Åker i växtföljd med slagen eller betad ren.

Åtgärder

Restaureringar: En trädgård byggs i ursprungligt läge (2). Röjning av renen (1).

Löpande skötsel: Odling av åkerytan (1). Årlig hävd av renen (2).

2.1.8. Skötselområde 8, Gatfälleyckan

Areal: 0,2 ha

Beskrivning

En åkerlycka som fanns redan vid skiftet år 1832. Åkern är i bruk, och renen slås årligen. Mängder med odlingssten, bitvis i form av murar, inramar åkern. Hela lyckan är inhägnad med trögärdesgård.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Åker i växtföljd med slagen eller betad ren.

Åtgärder

Löpande skötsel: Odling av åkerytan (1). Årlig hävd av renen (1).

2.1.9. Skötselområde 9, Åkerlycka

Areal: 0,1 ha

Beskrivning

En åkerlycka som odlades upp någon gång mellan 1832 och 1881. Åkern är i bruk, och renen slås eller betas. Mängder med odlingssten, bitvis i form av murar, inramar åkern. Hela lyckan är inhägnad med trögärdesgård.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Åker i växtföljd med slagen eller betad ren.

Åtgärder

Löpande skötsel: Odling av åkerytan (1). Årlig hävd av renen (1).

2.1.10. Skötselområde 10, Lasselyckan

Areal: 0,6

Beskrivning

Lyckan fanns redan 1832, men den har utvidgats vid flera tillfällen. Mängder med odlingssten, bitvis i form av murar, inramar åkern. Renarna, som är artrika och fina, är bitvis ganska breda. Förekomst av ek, björk, asp, rönn och hassel ger ett variationsrikt träd- och buskskikt. Åkern är svårplöjd eftersom det är en hel del stenar i markytan. I väster finns ett hak som möjligen kan vara en gammal väg. Detta sammantaget gör att åkern framöver bör användas som ogödslad betes- eller slättervall. Bitvis omges åkern med trögärdesgård.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Åker som används som ogödslad betes- eller slättervall. Artrika hävdade renar med varierat träd- och buskskikt.

Åtgärder

Restaureringar: Komplettering av trögärdesgård (3).

Löpande skötsel: Betning eller slätter av åkerytan (1). Betning eller slätter av renen (1).

2.1.11. Skötselområde 11. Ryelyckan

Areal: 1,0 ha

Beskrivning

11A är den egentliga Ryelyckan, som fanns redan 1832, men som har utvidgats därefter. 11B odlades upp någon gång under decennierna efter skiftet. Mängder med odlingssten, bitvis i form av murar, inramar lyckorna. 11C är en ganska bred ren med ett variationsrikt träd- och buskskikt och en artrik hävdgynnad flora. Här är bl. a. slättergubbe talrik. Bitvis omges åkrarna av trögärdesgård.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

11A och 11B är åkrar i växtföljd med artrika hävdade renar med ett varierat träd- och buskskikt och främst på 11C rik hävdgynnad flora.

Åtgärder

Restaureringar: Åkrarna slås samman till ett skifte genom att trögärdesgården kompletteras (3).
Löpande skötsel: Odling av åkerytorna (1). Årlig slätter med skärande redskap på 11C (1). Årlig slätter med lägre kvalitetskrav på övriga renar (2). Efterbete av 11C (3).

2.1.12. Skötselområde 12, Gnöstlyckan

Areal: 1,1 ha

Beskrivning

12A betecknar Gnöstlyckan som fanns redan 1832. Mängder med odlingssten, bitvis i form av murar, inramar lyckan. 12B är en mycket fin och artrik ren. Här växer mängder med slättergynnade växter, t.ex. slättergubbe, slätterfibbla, jungfru Marie nycklar och nattviol. Bitvis omges skiftet av en trögärdesgård.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Åker i växtföljd med slagen eller betad ren med rik hävdgynnad flora.

Åtgärder

Restaureringar: Komplettering av trögärdesgård (3).
Löpande skötsel: Odling av åkerytan (1). Årlig slätter med skärande redskap på 12B (1). Årlig slätter med lägre kvalitetskrav på övriga renar (2). Efterbete av 12B (1).

2.1.13. Skötselområde 13, Östra gärdet

Areal: 1,8 ha

Beskrivning

Skiftet utgörs av tre åkrar samt några renar som är samhagnade med trögärdesgård.

13A är en mindre åker som haft ungefär samma utsträckning ända sedan 1832.

13B och 13C är det gamla östra gärdet, samt halva mellersta gärdet som delades i samband med skiftet. En låg mur har senare delat åkermarken i en nordlig och en sydlig del. Delar av gränsen

från den gamla gärdesindelningen finns kvar som ett långsträckt impediment i 13C men har odlats bort i 13B. 13B har stenröjts omsorgsfullt, i den östra kanten ligger stora högar med sprängda stenbumlingar, vittnande om att åkern har tillhört de viktigaste i modern tid.

13C har inte plöjts eller gödslats på ett par decennier utan brukats som en ogödslad flerårig slätter- eller betesvall. En mer naturlig flora håller på att etablera sig. På impediment och renar finns ett par stora rännor, någon en och björk, samt några hasselbuskar.

13D är en mycket artrik slätterren. Här växer t.ex. några exemplar av den tidigblommande varianten av fältgentiana. Längst i öster finns några ganska grova ekar, samt enstaka små askar, rännor och sälgar.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

13A och 13B är åkrar i växtföljd. 13C är en åker som används som ogödslad slätter- eller betesvall. 13D är en artrik hävdad ren.

Åtgärder

Löpande skötsel: Odling av åkerytorna 13A och 13B (1). Årlig slätter med skärande redskap eller bete på 13C (1). Årlig slätter med skärande redskap på 13D (1). Årlig slätter med lägre kvalitetskrav på övriga renar (2). Efterbete (1).

2.1.14. Skötselområde 14, Västra gårdet

Areal: 2,13 ha

Beskrivning

Skiftet utgörs av tre åkrar samt slätterrenar som är samhånade med trädgårdsgård.

14A och 14B är det gamla västra gårdet, samt halva mellersta gårdet som delades i samband med skiftet. Gränsen från den gamla gärdesindelningen finns kvar intakt. Åkrarna har i stort sett bibehållit formen sedan skiftet, men de har stenröjts omsorgsfullt.

14C är en mindre åker som haft samma utsträckning ända sedan 1832. Den har sannolikt brukats ganska extensivt och inte plöjts eller gödslats på ett par decennier. En mer naturlig flora håller på att etablera sig.

14D är en mycket artrik slätterren. Här växer t.ex. några exemplar av den tidigblommande varianten av fältgentiana. Den sydöstra delen av ängsmarken är en välutvecklad svinrotäng där svinrot är helt dominerande. I söder finns några ganska grova ekar. Karakteristisk i backarna är också de sedan lång tid lietuktade hassel- och askbuskarna längs den lilla vägen. Det finns även en del askar som inom några år kommer att vara lämpliga att hamla. I sydväst har ängen varit igenväxt men håller på att restaureras.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

14 A och 14B är åkrar i växtföljd. 14C är en åker som används som ogödslad, permanent slättervall där en artrik flora utvecklas. 14D är en artrik hävdad ren med arter som fältgentiana, loppstarr och svinrot. I skiftet ska finnas lietuktade buskar och på sikt några hamlade askar.

Åtgärder

Restaureringar: Ekdungen i sydost gallras (2).

Löpande skötsel: Odling av åkerytorna 14A och 14B (1). Årlig slätter med skärande redskap på 14C och 14D (1). Efterbete (1). Tuktning av buskar (1).

2.1.15 och 16. Skötselområde 15 och 16, Betesmark

Areal: 2,0 ha

Beskrivning

Skiftena var förr ängsmark, men har använts för bete sedan början av 1900-talet. Trädskiktet i område 15 utsträcker sig till några relativt grova ekar samt någon björk och vildapel. Enstaka nyponbuskar och vildaplar är de enda förekommande buskarna. I område 16 utgörs trädskiktet av någon enstaka ek, oxel och lönn. Buskar saknas. Områdena är magra och hedartade. Ljung, stagg, blodrot, gökärt och lingon är vanliga. Slättergubbe, kattfot, jungfru Marie nycklar och nattviol är också spridda i områdena. Områdena är hägnade med trögärdesgård, förutom sträckan mellan område 2 och 15.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Välhävdad, öppna och artrika betesmark med arter som slättergubbe, kattfot, nattviol och jungfru Marie nycklar. Busk- och trädskiktet består av enstaka exemplar av de arter som förekommer idag, samt på lång sikt några hamlade askar.

Åtgärder

Restaureringar: Komplettering av trögärdesgård (3).

Löpande skötsel: Betning och röjning. Betetrycket ska vara så hårt att allt gräs som vuxit upp under säsongen är avbetat på hösten (1).

2.1.17. Skötselområde 17, Hemängen & Tomtängen

Areal: 3,2 ha

Beskrivning

Hagen har ett förflutet som ängsmark, men har använts för bete sedan 1930-talet. Här är relativt öppet, men bitvis finns ett varierat trädskikt som tätar till dungar längst i väster och i nordost. Bergek är det vanligaste trädslaget, men även alm, ask, lönn och björk förekommer. Asksly kommer lite här och där, kanske som en rest av de hamlade träd som var vanliga i hagen fram till andra världskriget. Även buskskiktet är varierat. Hassel, nypon och en är vanligt förekommande.

Vegetationen är ängsartad. Nära gården finns partier som är gödselpåverkade, troligen på grund av att djuren samlats i denna del av fällan. Floran är mycket artrik. De flesta vanliga ängs- och hagmarksväxter förekommer i goda bestånd. Av mer anmärkningsvärda växter kan nämnas tidigblommande fältgentiana och S:t Pers nycklar.

Skiftet innehåller talrika spår av äldre odlingar. Längst i norr finns ett par små lyckor som varit uppodlade under 1900-talet. Resterande åkerytor är inte uppbrukade på mycket länge, men talrika rösen och stenröjda ytor är tydliga spår efter äldre tiders markanvändning. Hagen är till stora delar inhägnad med trögärdesgård.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

En välhävdad, betesmark med ett varierat träd- och buskskikt och på lång sikt förekomst av hamlade askar. Fältgentiana och S:t Pers nycklar finns kvar i livskraftiga bestånd.

Åtgärder

Restaureringar: Komplettering av trögärdesgård (3).

Löpande skötsel: Betning med sent betespåsläpp och röjning. Betestrycket ska vara så hårt att allt gräs som vuxit upp under säsongen är avbetat på hösten (1). Utglesning av ekdunge (2).

2.1.18. Skötselområde 18, Hustomten

Areal: 0,7 ha

Beskrivning

Hustomten tillhör länets finaste ängar, men den är dåligt inventerad av hänsyn till familjen Ivarsson som brukat gården. I stort sett hela ytan är att betrakta som en äng. Här finns mängder av spår efter äldre tiders markanvändning. Flera husgrunder vittnar om gamla lägen för hus och försvunna byggnader. Här finns ett visst inslag av bärbuskar, fruktträd och prydnadsväxter. I de västra och sydvästra delarna av tomten finns ett värdefullt trädsikt bestående av grova almar och askar. På framsidan av huset finns en enkel grusgång och ett rödfärgat lattastaket. Resten av tomten är inhägnad med trögärdesgård. Tomten är klassad som en fast fornlämning.

Området behöver utredas mer innan markanvändningen förändras från det som varit gällande de senaste decennierna. Reservatsbesökare har tillträde till tomten endast i samband med guidningar, som godkänts av reservatsförvaltningen.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Artrik äng med spridda lövträd. Odling av äldre och för trakten typiska trädgårdsväxter, bärbuskar och fruktträd närmast huset.

Åtgärder

Löpande skötsel: Årlig slåtter med skärande redskap (1). Efterbete (2).

2.1.19. Vägen och ytor kring ladugården

Areal: 0.4 ha

Beskrivning

Skötselområdet består av vägen till huset, lagårdsplanen samt artrika slåtterytorna längs vägen och kring garaget. Invid garaget finns en mindre åkeryta, som inte odlats på mycket länge och numera hyser en artrik ängsflora. Längs vägen finns en askallé i dålig kondition. Det finns även en relativt grov ek och några fågelbärsträd. Hela skiftet har efterbetats tidigare.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Vägrenarna och slåtterytorna kring garaget hyser en artrik slåttergynnad flora. Lagårdsplanen slås och ser vårdad ut.

Åtgärder

Restaureringar: Restaurering av askallén (3).

Löpande skötsel: Årlig slåtter med skärande redskap på (1). Efterbete (2).

2.1.20. Skötselområde 20, Landsvägen med vägrenar

Areal: 1,2 ha

Beskrivning

Den gamla landsvägen genom området sköts av en vägsamfällighet. Vägen är en viktig del av reservatet och även de renar som inte sköts av vägsamfälligheten ska vårdas.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Vårdade vägrenar.

Åtgärder

Löpande skötsel: Deltagande i vägsamfälligheten. Årlig slätter av vägrenar (1).

2.1.21. Skötselområde 21, Parkeringsplats och andra friluftsanordningar

Areal: 0,1 ha

Beskrivning

Parkeringsplats för ca 20 bilar och informationstavla med informationsskyltar. En markerad vandringsled genom området.

Åtgärder

Löpande skötsel: Underhåll av området. Tillsyn av skyltar och vandringsled. (1).

2.1.22. Skötselområde 22, Byggnader

Areal: -

Beskrivning

Mangårdsbyggnaden är en tvåvånings enkelstuga som flyttades till sin nuvarande plats på 1860-talet. 1942 genomgick byggnaden en stor renovering och modernisering, bl. a. installerades centralvärme och byggnaden fick kopplade fönster.

Andra äldre byggnader vid Södra Bråta är ett uthus som ursprungligen byggdes för mjölkkyllning, ladugård, bod och fähus. Byggnaderna är troligen uppförda under 1800-talet, men om- och tillbyggda i omgångar för att passa till nya behov. Uthuset för mjölkkyllning har bedömts vara den kulturhistoriskt mest intressanta byggnaden. Det finns också ett par nyare byggnader med lågt kulturhistoriskt värde: ett bilgarage och en tvättstuga.

Kvalitetsmål

Byggnader av kulturhistoriskt intresse skall vårdas så att deras kulturhistoriska värde inte minskar och så att fungerar för sitt ändamål.

2.2 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

| Skötselåtgärd | När | Var | Prio-ritet |
|---------------------------------------|-----------------------------------|----------------------------------|--------------|
| Utmarksbete | Årligen efter restaurering | Omr. 1 Omr. 2 och 3 | 3 1 |
| Bete | Årligen | Omr. 4,15,16 och 17 | 1 |
| Bete eller slätter | Årligen | Omr. 5, 6, 10 | 1 el. 2 |
| Åkerbruk, efterbete, slätter av renar | Årligen | Omr. 7,8,9,11,12, 13A+B,14A+B | 1 el. 2 |
| Slätter, efterbete | Årligen | 12B,13C+D,14C+D, 18,19 | 1 1 el. 2 |
| Slätter | Årligen | 20 | 1 |
| Restaurering av utmarksbete | Under planperioden med start 2007 | Omr. 1 Omr. 2 och 3 | 3 1 |
| Avveckling av trädplantering | 2008 | Omr. 5 och 6 | 1 |
| Parkering + skylt | Årligen | Omr. 21 | 1 |
| Vandringsled | Vid behov | | 1 |

2.3 Jakt

Jakt är tillåten inom hela reservatet. Vid jakt får jakthund användas. Älgdragare för fällt vilt får användas med stor försiktighet. Markskador pga. körning ska undvikas.

2.4 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatsgränsen ska utföras av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

3. Tillsyn

För närvarande bedöms ingen speciell tillsynsman behövas inom reservatet. Tillsyn av reservatet skall ombesörjas av länsstyrelsen.

4. Dokumentation och uppföljning

Skötseln av naturreservatet ska ske på ett sådant sätt att önskat resultat uppnås till lägsta möjliga kostnad. Effekterna av utförda skötselinsatser måste därför alltid följas upp. Uppföljningen ska sedan ligga till grund för förändringar av skötselmetoder och revidering av skötselplanen.

4.1. Dokumentation och inventeringar

Inga särskilda inventeringar planeras inom området.

4.2. Uppföljning

4.2.1. Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Uppföljningen skall ske enligt fastställda metoder som används inom miljöövervakning nationellt eller regionalt eller i samband med Natura 2000. Lämpliga parametrar för uppföljning i reservatet är hur arealen av naturtyperna, och hur dess ingående strukturer och funktioner, förändras. Lämpliga arter att följa upp är fältgentiana och Sank Pers nycklar. Målsättningen med

uppföljningen är att kunna se om uppställda bevarandemål enligt skötselplanen uppfylls och för att fastställa om gynnsam bevarandestatus för utpekade arter och habitat enligt Natura 2000 erhålls i Naturanätverket.

4.2.2 Uppföljning av effekter av skötselåtgärder

En uppföljning av naturvärdenas utveckling ska ske i de områden där åtgärder genomförs. Genomförandet av skötselplanens åtgärder skall följas upp så att den genomförda skötseln leder till att bevarandemålen uppfylls på sikt.

5. Finansiering av naturvårdsförvaltningen

5.1 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Alla i planen redovisade åtgärder bekostas av offentliga medel. Även andra finansiärer, exempelvis fonder eller stiftelser, kan bli aktuella. Dessa medel skall i så fall administreras av Länsstyrelsen. Eventuella intäkter från gagnvirke tillfaller reservatsförvaltningen. Viss restaurering och inledande skötsel av restaurerade ytor bekostas av EU-medel inom Life-projektet RosoRis.

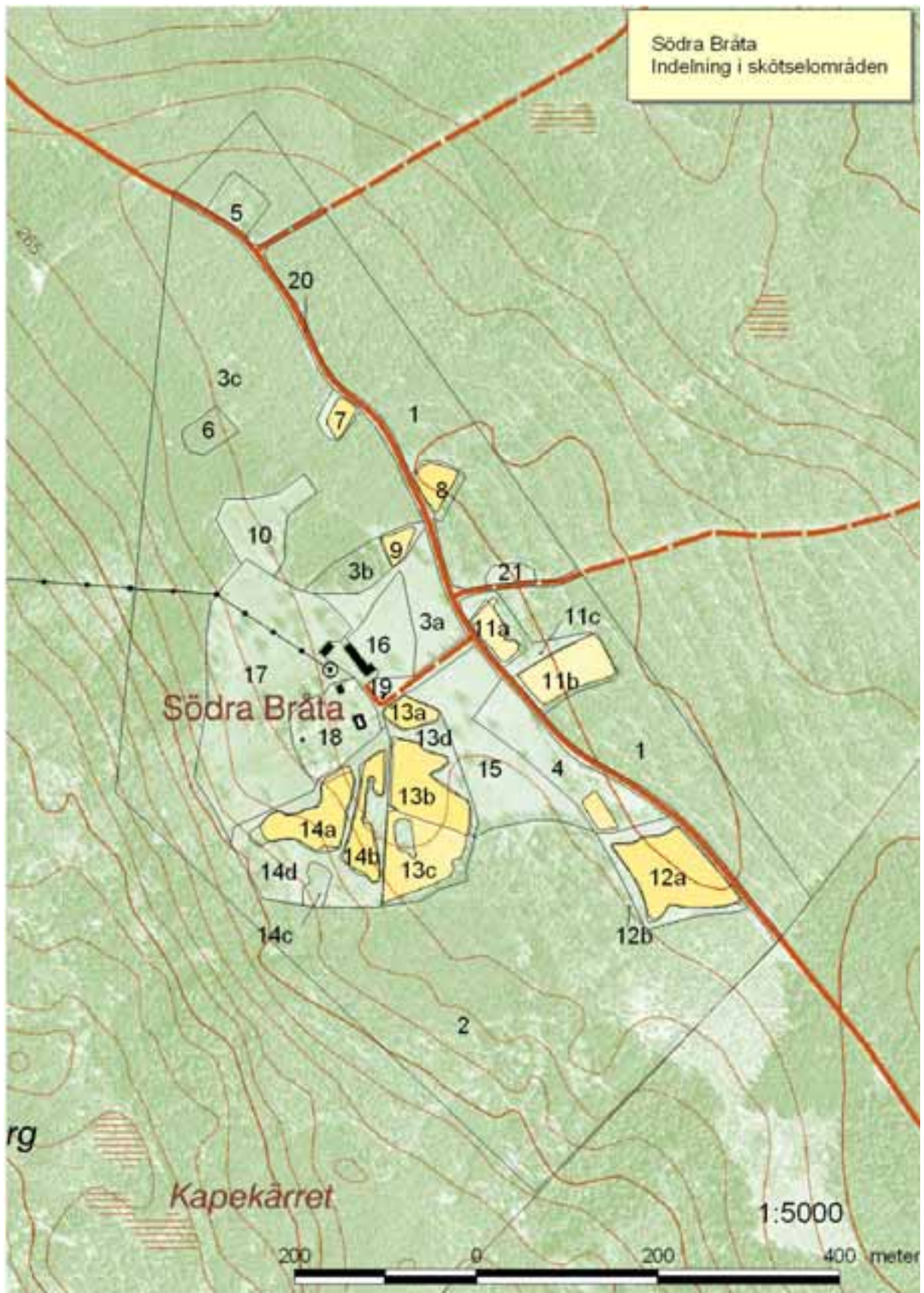
6 Kartor

1. Översiktskarta, utdrag ur topografisk karta
2. Indelning i skötselområden med Ekonomiska kartan som bakgrund
3. Indelning i skötselområden med Ekonomiska kartan -Ortofoto som bakgrund



© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Södra Bråta naturreservat



© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Södra Bråta naturreservat



© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188